

Valtuustoaloite Iisalmeen ilmasto-ohjelma

Kaupunginvaltuusto 12.11.2018 § 99

Jätettiin §:n 96 kohdalla ilmoitetusti seuraava valtuustoaloite:

1. Petri Karhu jätti Vihreiden valtuustoryhmän aloitteen Iisalmeen ilmasto-ohjelma. Asianumero IIS/678/00.02.00.04/2018

Ilmastonmuutos on aikamme suurin haaste, jonka torjumiseksi jokaisen tulee toimia. Erityisesti kunnissa ilmastonmuutoksen torjunta täytyy nähdä tärkeänä ja merkittävänä, sillä kaikki päästöjä aiheuttavat toiminnot tehdään kunnissa ja kuntien rajojen sisäpuolella.

Iisalmen vihreä valtuustoryhmä esittää, että Iisalmen kaupunki laatii itselleen kunnianhimoisen ja tavoitteellisen ilmasto-ohjelman, jolla ilmastonmuutosta voidaan torjua. Kunnan ilmasto-ohjelmassa tulisi aluksi kartoittaa alueen kasvihuonekaasupäästöt, joita syntyy esimerkiksi energian tuotannossa ja käytössä, liikenteessä, jätehuollossa sekä tehdä niistä kehitysennuste ja asettaa omat päästöjen vähentämistavoitteet. Lisäksi kunnan tulisi tehdä suunnitelma ilmastonmuutokseen hillintä- ja sopeutumistoimenpiteistä. Suunnitelma edellyttää pitkäjänteistä toimeenpanoa, seurantaa ja vaikutusten arviointia sekä yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Iisalmessa käynnissä oleva Kierre-hanke on jo usein pienin käytännön teoin huomionut ilmastonmuutoksen vaikutukset niin kunnan toiminnan kuin kuntalaistenkin näkökulmasta. Emme voi kuitenkaan luottaa tietyn aikaa toimiviin hankkeisiin, joiden päätyttyä hyvät käytänteet ja suunnitelmat hylätään resurssien puutteeseen vedoten. Tämänkin takia ilmasto-ohjelman laatiminen on perusteltua. Kierre-hankkeen aikana syntynyt Iisalmen resurssiviisauden toimintasuunnitelma voi toimia pohjana ilmasto-ohjelmaa laadittaessa.

Ilmasto-ohjelman on sisällettävä konkreettiset mittarit, joilla tavoitteiden toteutumista on seurattava, Tuloksista ja tavoitteiden saavuttamisesta on raportoitava toimialakohtaisesti vähintään kerran vuodessa. Ilmasto-ohjelman on myös tuettava kaupungin strategiaa.

Kunnan ilmasto-ohjelmassa on olennaista, että Iisalmen kaupunki tunnistaa omista lähtökohdistaan vaikuttavimmat ilmastoteot ja edistää siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Haaste ei ole helppo, koska kunnan toiminnan tulee olla myös taloudellisesti kestävä.

Päätös:

Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Toimenpiteet:
Kaupunginhallitukselle

Kaupunginhallitus 26.11.2018 § 284

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa saatetuksi ja lähettää sen teknisen toimialan valmisteltavaksi. Aloite on käsiteltävä 12.5.2019 mennessä.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:
Ote Kari Nissinen ja Sanna Rönkkö

Tekninen lautakunta 14.5.2019 § 74

Valmistelijat: projektivastaava Kirsi Savolainen puh. 040 584 0803, LVI-insinööri Sami Antikainen puh. 040-669 1110 ja vt. toimialajohtaja Kari Nissinen 040-6691005

KierRe-hankkeen toiveena on, että Iisalmessa hyvin alkanut resurssiviisaus- ja kiertotaloustoiminta saa jatkoa myös hankkeen päättymisen jälkeen. Iisalmi on hankkeen myötä laatinut itselleen kunnianhimoisen resurssiviisauden toimintasuunnitelman, liittynyt Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen sekä IlmastoKunnat-toimintaan (ent. Kuntien Ilmastokampanja) ja on lisäksi mukana Kiertotalouskiihdyttämössä (saa Suomen ympäristökeskukselta apua uuden uimahallin suunnitteluun ja toteutukseen vähähiilisesti ja kiertotalous huomioiden) sekä kumppanuuskuntana CIRCWASTE-hankkeessa. Tulevina vuosina kunnille ja kaupungeille tullaan erittäin todennäköisesti osoittamaan, sekä kansalliselta että EU-tasolta, yhä tiukentuvia toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Näin ollen Iisalmen kaupungissa on jo edistetty ilmastoasioita monella tavalla.

Aloitteessa on esitetty, että Iisalmen tulisi kartoittaa kasvihuonekaasupäästönsä, tehdä niistä kehitysennuste ja asettaa omat päästöjen vähentämistavoitteet. KierRe-hanke on laskettanut alkuvuodesta 2017 FisU-keskuksella Iisalmen resurssiviisauden indikaattorit. Indikaattorit sisältävät Iisalmen kasvihuonepäästöt, materiaalihäviöt sekä ekologisen jalanjäljen. Kasvihuonepäästöjen laskennassa on huomioitu tärkeimmät sektorit, eli sähkö, kaukolämpö, muut fossiiliset polttoaineet (sisältäen erillislämmityksen ja teollisuuden polttoaineiden käytön), tieliikenne, maatalous sekä jätehuolto. Iisalmen kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt ovat vähentyneet 20 % vuosien 2007 – 2015 välisenä aikana. Suurin osa vähennyksestä tulee sähkönkulutuksen päästöistä, jotka ovat pienentyneet aikavälillä 50 %.

Tieliikenteen ja jätehuollon päästöt ovat myös vähentyneet, kun taas fossiilisten polttoaineiden ja maatalouden päästöissä ei ole tapahtunut oleellista muutosta.

Valtuustoaloitteessa esitetään myös, että Iisalmen tulisi laatia kunnianhimoinen ja tavoitteellinen ilmasto-ohjelma sekä tehdä suunnitelma ilmastomuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimenpiteistä ja, että ilmasto-ohjelman pohjana voisi toimia resurssiviisauden toimintasuunnitelma. Osana KierRe-hanketta laadittiin vuonna 2018 yhdessä eri sidosryhmien kanssa Iisalmen kaupungille resurssiviisauden toimintasuunnitelma eli niin sanottu tiekartta Fisun (Finnish Sustainable Communities) –verkostoon liittyneiden kuntien tapaan. Iisalmen toimintasuunnitelma sisältää viisi teemaa, joiden sisällä on määritelty tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2018-2019, 2020-2025, 2030 ja 2050. Teemat ovat energiantuotanto ja kulutus, liikkuminen ja yhdyskuntarakenne, kulutus ja materiaalikierrot, ruuan tuotanto ja kulutus sekä vedenkäyttö ja luonnonvedet.

Resurssiviisauden toimintasuunnitelmassa esitetään jokaisen teeman osalta tavoitteiden ja toimenpiteiden lisäksi vastuutahot, toteutusaikataulu ja mittarit. Toimintasuunnitelman edistämiseksi ja seuraamiseksi ollaan perustamassa työryhmä, joka tulee päivittämään suunnitelmaa säännöllisesti. Konkreettiset toimenpiteet viedään vuosittain toimialojen toimenpideohjelmiin sekä talousarvioon. Resurssiviisauden toimintasuunnitelma sisältää hyvin kattavasti konkreettisia toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillintää ajatellen sekä osin myös sopeutumisen näkökulmasta. Myös Kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpidesuunnitelma (valmistumassa) sisältää energian kulutukseen ja käyttöön liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä. Lisäksi IlmastoKuntiin liittyessä Iisalmen kaupunki on sitoutunut: 1. Kartoittamaan oman alueensa kasvihuonekaasupäästöt ja arvioimaan tarvittavat sopeutumistoimenpiteet 2. Asettamaan omat päästöjen vähentämistavoitteet ja määrittämään tarkoituksenmukaiset sopeutumis suunnitelmat 3. Tekemään päästöjen vähentämissuunnitelman ja hyväksyttämään sen valtuustossa 4. Toimeenpanemaan suunnitelman 5. Seuraamaan suunnitelman etenemistä. Yhteistyössä Kuntaliiton edustajan kanssa on todettu, että nämä edellä mainitut kohdat toteutuvat resurssiviisauden toimintasuunnitelmaa noudatettaessa.

Iisalmen kaupungin ilmasto-ohjelman tulisi näin ollen sisältää resurssiviisauden toimintasuunnitelman ja kunta-alan energiatehokkuussopimuksen tavoitteet ja toimenpiteet sekä osion ilmastomuutokseen sopeutumisesta.

Strategisten tavoitteiden arviointi

(sis. yritysvaikutusten ja EVA-arvioinnin):

Ympäristövastuullisuus on Iisalmen kaupungin keskeinen arvo. Päätös on strategisen tavoitteen Toimiva ja turvallinen Iisalmi mukainen.

Ei merkittäviä suoria yritysvaikutuksia. Merkittäviä vaikutuksista ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin pitkällä aikavälillä.

Lisätietona jaetaan:

- Fisun palvelukeskus: Resurssiviisauden indikaattorit Iisalmelle
- Iisalmen kaupungin resurssiviisauden toimintasuunnitelma

Vt. toimialajohtajan päätösehdotus:

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Iisalmen kaupungille laaditaan ilmasto-ohjelma. Ilmasto-ohjelman pohjana toimii KierRe-hankkeen yhteydessä jo laadittu resurssiviisauden toimintasuunnitelma ja sitä tukee Iisalmen liittyminen kunta-alan energiatehokkuussopimukseen. Ilmasto-ohjelmaan sisällytetään myös osio ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Ohjelman tuloksista ja tavoitteiden saavuttamisista raportoidaan toimialakohtaisesti vähintään kerran vuodessa. Lisäksi tekninen lautakunta esittää, että ilmasto-ohjelman laatimista varten perustetaan erillinen työryhmä, johon kaupunginhallitus nimeää jäsenet.

Päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet:

Ote kaupunginhallitus/ hallintojohtaja Tiina Karppinen ja vs. hallintosihteeri Paula Kokkonen

Kaupunginhallitus 20.5.2019 § 122

Lisätietona jaetaan

- Fisun palvelukeskus: Resurssiviisauden indikaattorit Iisalmelle
- Iisalmen kaupungin resurssiviisauden toimintasuunnitelma

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että Iisalmen kaupungille laaditaan ilmasto-ohjelma. Ilmasto-ohjelman pohjana toimii KierRe-hankkeen yhteydessä jo laadittu resurssiviisauden toimintasuunnitelma ja sitä tukee Iisalmen liittyminen kunta-alan energiatehokkuussopimukseen. Ilmasto-ohjelmaan sisällytetään myös osio ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Ohjelman tuloksista ja tavoitteiden saavuttamisista raportoidaan toimialakohtaisesti vähintään kerran vuodessa.

Lisäksi kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että ilmasto-ohjelman laatimista varten perustetaan erillinen työryhmä, johon kaupunginhallitus nimeää jäsenet.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Toimenpiteet
Kaupunginvaltuustolle

Kaupunginvaltuusto 10.6.2019 § 46

Lisätietona jaetaan

- Fisun palvelukeskus: Resurssiviisauden indikaattorit Iisalmelle
- Iisalmen kaupungin resurssiviisauden toimintasuunnitelma

Kaupunginhallituksen päätösesitys

Kaupunginvaltuusto päättää, että Iisalmen kaupungille laaditaan ilmasto-ohjelma. Ilmasto-ohjelman pohjana toimii KierRe-hankkeen yhteydessä jo laadittu resurssiviisauden toimintasuunnitelma ja sitä tukee Iisalmen liittyminen kunta-alan energiatehokkuussopimukseen. Ilmasto-ohjelmaan sisällytetään myös osio ilmastonmuutokseen sopeutumisesta. Ohjelman tuloksista ja tavoitteiden saavuttamisista raportoidaan toimialakohtaisesti vähintään kerran vuodessa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että ilmasto-ohjelman laatimista varten perustetaan erillinen työryhmä, johon kaupunginhallitus nimeää jäsenet.

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösesityksen.

Toimenpiteet
Kaupunginhallitus
Petri Karhu
Kirsi Savolainen
Sami Antikainen
Kari Nissinen
Sanna Rönkkö